

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XXII (XXXIX)

ČÍSLO 4

DUBEN 2017

Státní podnik DIAMO zřídil pro propuštěné horníky na Dole Paskov sociální centrum

Propuštění zaměstnanci akciové společnosti OKD mohou od 3. dubna 2017 žádat o státní příspěvek ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací a útlumem těžby přímo na Dole Paskov. Státní podnik DIAMO tam dočasně zřídil pobočku svého sociálního centra. Očekává až 900 žadatelů.

„Chtěli jsme vyhovět návrhu odborů OKD, aby odcházející zaměstnanci dolu mohli podat žádost o státní příspěvek, vyřídit potřebné náležitosti, případně se poradit na místě, kam jsou zvyklí chodit. Naše pracovníce jim budou k dispozici přímo v sídle důlního závodu 3 na lokalitě Staříč a Chlebovice každý pracovní den během celého měsíce dubna,“ uvedl Tomáš Rychtařík, ředitel státního podniku DIAMO.

Výše příspěvku je diferencovaná podle převažující činnosti. V případě převažující práce v podzemí bude činit 8 000 Kč a na povrchu 7 000 Kč měsíčně. Příspěvek se vyplácí po omezenou dobu v závislosti na počtu odpracovaných let. Nejrizikovější skupina podle daných podmínek může dostávat příspěvek až 60 měsíců, ostatní 3 až 36 měsíců.

„Většina zaměstnanců Dolu Paskov je v situaci, do které se dostali poprvé v životě, musí si vyřizovat výstupní záležitosti a řešit řadu věcí spojených s hledáním nového zaměstnání. Chtěli jsme jim ulehčit náročné a stresující období a jsme rádi, že nám státní podnik DIAMO vyhověl a lidé nemusí jezdit do Ostravy,“ dodal Rostislav Palička, předseda odborů Dolu Paskov, OKD, a. s.

Dosud sociální centrum s. p. DIAMO od zahájení příjmu žádostí o příspěvek (1. 6. 2016) zaregistrovalo 440 žádostí a vyplatilo bývalým zaměstnancům společnosti OKD a dalších těžebních společností (stanovených nařízením vlády) 7,3 milionu korun. Pouze 5 žádostí bylo z důvodu nesplnění podmínek zamítnuto.

Příspěvek se vyplácí měsíčně, počínaje měsícem následujícím po měsíci, v němž byl příspěvek schválen. „Naším úkolem je žádosti při-

Hlavní budova Dolu Paskov, lokalita Staříč

Pracovnice ostravského sociálního centra o. z. ODRA Veneta Součková

jmout, posoudit, případně žadatele vyzvat k doplnění potřebných dokladů. Následně posíláme návrh Ministerstvu průmyslu a obchodu ke schválení. Rozhodnutí o přiznání příspěvku by měli žadatelé dostat do 30 dnů od podání žádosti,“ doplnil Josef Havelka, ředitel odštěpného závodu ODRA státního podniku DIAMO.

Na příspěvek podle nařízení vlády č. 167/2016 Sb. mají nárok zaměstnanci OKD, a. s., kteří rozvázali pracovní poměr v důsledku snížení počtu zaměstnanců z důvodu restrukturalizace a organizačních změn, tj. výpovědi z důvodů uvedených v § 52 písm. a) až c) zákoníku práce nebo dohodou podle § 49 z týchž důvodů, a ke dni skončení pracovního poměru jejich pracovní poměr trval nepřetržitě nejméně 2 roky. Vztahuje se na pracovníky propuštěné od 1. ledna 2016. S účinností od 1. prosince 2016 začal státní podnik DIAMO vyřizovat žádosti o příspěvek také pro propuštěné zaměstnance dalších těžebních společností podle nařízení vlády č. 342/2016 Sb., kterými jsou: DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, Slezská důlní díla, a. s., OKD, HBZS, a. s. Za předpokladu splnění podmínek jim náleží příspěvek měsíčně 8 000 Kč u zaměstnanců s převažujícím vý-

konem práce v podzemí hlubinného dolu, nebo 5 300 Kč, pokud se jedná o zaměstnance s výkonem práce mimo podzemí hlubinného dolu. Nárok na příspěvek může oprávněná osoba uplatnit ve lhůtě 6 měsíců od ukončení pracovního poměru u určené těžební společnosti. Po uplynutí této lhůty nárok na příspěvek zaniká.

Žádosti o příspěvek se nadále vyřizují i na sociálním centru odštěpného závodu ODRA státního podniku DIAMO v Ostravě-Vitkovicích na ulici Siroťčích v přízemí správní budovy bývalého Dolu Jeremenko. Zdejší pracoviště od roku 2004 administruje a vyplácí dříve schválené příspěvky pro tisíce bývalých horníků v řádech stovek milionů korun ročně. Příspěvek vychází ze stejného principu, který byl v minulosti použit v souvislosti s restrukturalizací a útlumem hnědouhelného hornictví a také restrukturalizací ocelářského průmyslu. Zvýhodnění jsou věkově nejstarší zaměstnanci, kteří mají na trhu práce nejmenší šanci na uplatnění.

Provozní doba na pracovištích sociálního centra na Dole Paskov je ve středu od 9.00 do 15.00 hodin, v ostatních pracovních dnech od 7.00 do 13.00 hodin.

Ing. Bc. Jana Dronská, MBA

SÚJB zahájil kontrolu radiační ochrany v s. p. DIAMO

Dne 14. března 2017 byla zahájena ze strany Státního úřadu pro jadernou bezpečnost kontrola radiační ochrany ve státním podniku DIAMO.

Předmětem kontroly je plnění programů monitorování schválených podle atomového zákona pro jednotlivé odštěpné závody státního podniku DIAMO. Součástí kontroly bude, na základě předložených zpráv, vyhodnocení výsledků za rok 2016 včetně hodnocení ozáření kritické skupiny obyvatel, průkazu optimalizace radiační ochrany, rozboru příčin a účinnosti přijatých opatření překročených vyšetřovacích a zásahových úrovní, zhodnocení vývojových trendů měřených veličin ve sledovaných obdobích a návrhů pro další postupy a využití výsledků měření.

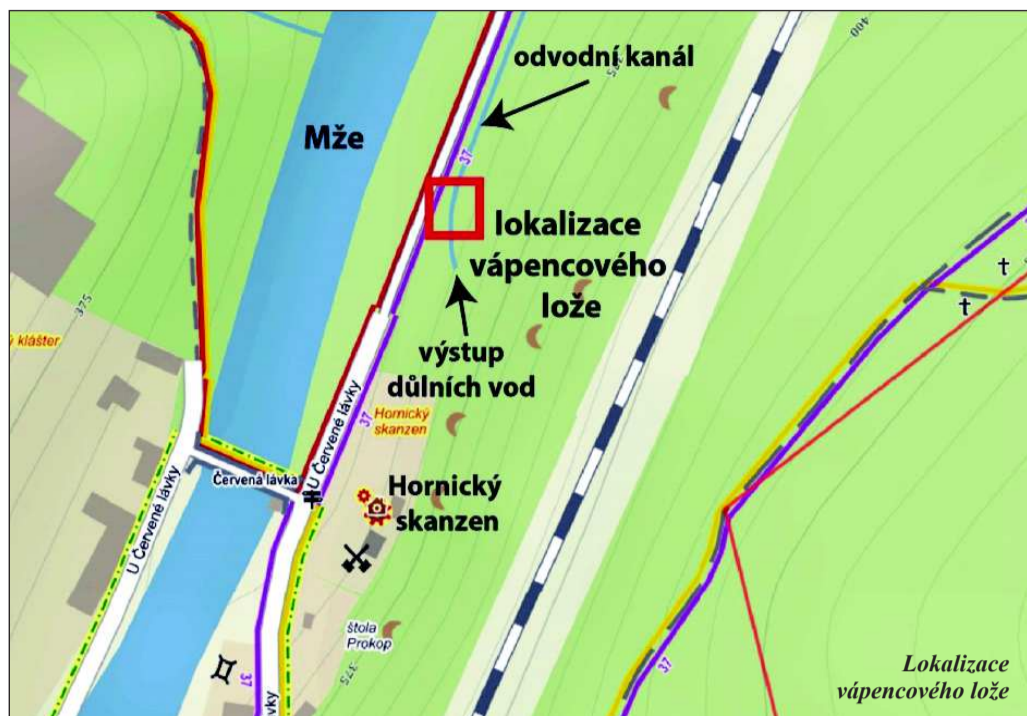
Kontrola Státního úřadu pro jadernou bezpečnost bude ukončena dne 20. dubna 2017.

Ing. Antonín Maršálek
náměstek ředitele s. p. pro ekologii a sanační práce

Pro posouzení nároku na příspěvek musí žadatel předložit:

- Vyplněný formulář žádosti o přiznání příspěvku (dostupný na pracovišti sociálního centra s. p. DIAMO nebo na <http://www.diamo.cz/narizeni-vlady-socialni-prispevek/view-category>).
- Doklad o občanství a věku – občanský průkaz nebo cestovní doklad.
- Doklad o ukončení pracovního poměru – výpověď z pracovního poměru podle § 52 písm. a) až c) zákoníku práce nebo dohoda o rozvázání pracovního poměru podle § 49 zákoníku práce z týchž důvodů.
- Doklad o nepřetržitě trvání pracovního poměru, o průběhu a délce zaměstnání – potvrzení o zaměstnání při skončení pracovního poměru podle § 313 zákoníku práce (tzv. zápočtový list).
- Potvrzení o převažujícím zařazení zaměstnance (důl, povrch) za dobu zaměstnání na základě počtu směn odpracovaných na stálém pracovišti v podzemí hlubinného dolu a o odpracované době v povrchových profesích.
- Poživatel ZPH – potvrzení příslušného plátce o výplatě a výši zvláštního příspěvku horníkům.
- Poživatel náhrady za ztrátu na výděлку – potvrzení příslušného plátce o výplatě a výši náhrady za ztrátu na výděлку.

Dočištění důlních vod na lokalitě Stříbro

Na lokalitě Stříbro probíhá dlouhodobý monitoring na čtyřech profilech – výstupech důlních vod ze štol Prokop, Dlouhý Tah, Michael a Milíkov. Protože se jedná o lokalitu po těžbě rud, jsou zde sledovány především tyto ukazatele – Zn, Pb, Cd, Fe, nerozpuštěné látky, Ni, SO₄ a průtoky množství vod. Od počátku roku 2014 klesly na štole Prokop měřené průtoky vod pod 1 l/s a koncentrace zinku se zvýšily nad hodnotu „p“ (6 mg/l). To potvrdil i opakovaný rozbor a následná zvýšená kontrolní činnost na profilu. Ojedinelá překročení byla již v minulosti zaznamenána, ale nyní se jednalo o dlouhodobý jev, který v závěru roku 2014 potvrdila i překročení hodnot „p“ ve zbývajících ukazatelích (olovo (3mg/l) a kadmium (0,035 mg/l)). V případě olovo došlo i k překročení hodnoty „m“ (3,5 mg/l). O všem byl informován vodoprávní úřad, který schválil zvýšený monitoring a následně i dočasné zvýšení limitů u sledovaných ukazatelů s podmínkou, že bude navrženo, jak v budoucnosti snížit hodnoty pod přijatelnou úroveň, a to s ohledem na skutečnost, že bilanční zatížení toku Mže se oproti minulým rokům snížilo. Výrazně menší množství vod, i když silněji znečištěných, tok Mže ovlivňuje méně než v minulosti. Na lokalitě proběhlo rozsáhlé vzorkování různých míst v podzemí s cílem zjistit zdroj zvýšené kontaminace a důvody snížení průtoků vod ze štol. Protože prostředky štol je součástí prohlídkové trasy skanzenu místního hornického spolku, byly nám poskytnu-

rově i technicky. Státní podnik DIAMO nemá v okolí žádné pozemky a navíc není jasné, jak dlouho bude nepříznivá situace trvat, proto jsme přistoupili k variantě možného čištění vod, která by byla ekonomicky a prostorově co nejméně náročná. Ve spolupráci s docentem Zemanem z Masarykovy univerzity v Brně byl vypracován návrh postupu na odstranění nadlimitních koncentrací kovů z důlní vody vytékající ze štol Prokop ve Stříbře. Vzhledem k tomu, že se fyzikálně-chemické parametry důlní vody a její složení pohybují v příznivých a pro podzemní vody obvyklých hodnotách, nejvhodnějším způsobem pro snížení koncentrací Zn, Pb a Cd se zdála být úprava důlní vody její interakcí s kalcitickým vápencem, který by měl zajistit srážení a spolusrážení uvedených kovů v podobě karbonátů a hydroxokarbonátů a jejich stabilní vyvážení do dnového sedimentu. Před uvedením navrhovaného postupu do praxe však bylo třeba ověřit, že je daný předpoklad pro důlní vodu vytékající ze štol Prokop ve Stříbře správný. Proto byly od léta 2015 prováděny laboratorní studie, které měly ověřit proces snížení koncentrací kovů interakcí důlní vody s kalcitickým vápencem ve statických a dynamických podmínkách na hodnoty, které budou s dostatečnou rezervou splňovat stanovené limity, a najít optimální parametry poměru kalcitického vápence a objemu důlní vody, které zajistí požadované snížení koncentrace zinku, olovo a kadmia. Pro dlouhodobé laboratorní testy bylo třeba zajistit kons-

statickém uspořádání (vsádkové experimenty), druhou sérii tvořily dynamické experimenty s průtočnými kolonami (dynamické experimenty).

Vápencové lože

Důlní voda vytékající ze štol Prokop ve Stříbře je charakteristická tím, že má velmi nízké obsahy rozpuštěných karbonátových látek. Vsádkové experimenty sloužily především pro „jednoduché“ ověření předpokladu, že doplnění obsahu rozpuštěných karbonátových látek a tím způsobený posun hodnoty pH k vyšším hodnotám povede ke srážení nerozpustných uhličitánů a hydroxyuhličitánů těžkých kovů a jejich zachytu a odstranění z důlní vody. Výkyvy teplot v laboratorních byly v rozmezí necelých 4 °C a projevil se zejména na změnách oxidačně-redukčního potenciálu (teplota zřetelně ovlivňuje množství plynů rozpuštěných z atmosféry). Na klíčový parametr, tedy hodnotu pH, prakticky neměly vliv. Vsádkové experimenty se syntetickou důlní vodou potvrdily původní předpoklad, že přidání odpovídajícího množství kalcitického vápence k syntetické důlní vodě s těžkými kovy způsobí posun

vodní koncentrace 2,3 mg/l na 0,1 mg/l a u kadmia z původní koncentrace 0,07 mg/l na hodnotu kolem 0,02 mg/l.

Na základě výsledků vsádkových experimentů bylo přikročeno k dynamickým kolonovým experimentům, které se mnohem více blíží reálným podmínkám navrhovaného způsobu odstranění nadlimitních koncentrací kovů z důlní vody vytékající ze štol Prokop ve Stříbře. Rozdílem je, že zatímco u vsádkových statických experimentů trvalo dosažení stabilních stacionárních hodnot 10–20 dnů, u dynamických průtočných experimentů bylo dosaženo srovnatelných hodnot už po dvou dnech v zásobní nádobě a po 1–2 hodinách na výstupu z vápencové kolony. Z toho vyplývá, že proudění syntetické důlní vody vápencovým ložem nemá vliv na výsledné parametry důlní vody a kontakt syntetické důlní vody s kalcitickým vápencem vede ke stejnému nebo srovnatelnému stacionárnímu stavu. Naopak, dosažení stacionárního stavu je silně ovlivněno prouděním syntetické důlní vody vápencovým ložem a vede v daném uspořádání ke zkrácení času potřebného k dosažení stacionárního stavu o jeden až dva řády (zkracuje se ze dnů na hodiny). Dynamické experimenty sledující vývoj fyzikálně-chemických parametrů syntetické důlní vody s těžkými kovy, která prochází vápencovým ložem, ukázaly, že už v průběhu tří ho-

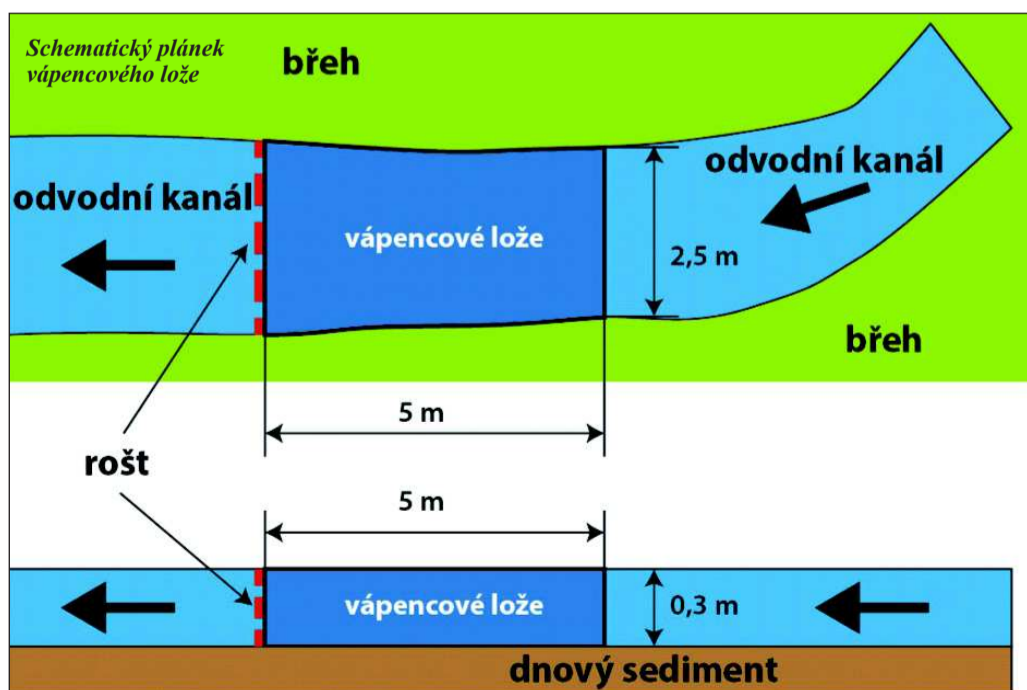
je tlející organický detrit (rozkládající se organickou hmotou zbytků rostlin). Geometrický tvar, mírný sklon a pomalý odtok důlní vody poskytuje ideální místo pro lokalizaci pilotního terénního experimentu odstraňování nadlimitních koncentrací zinku, olovo a kadmia z důlní vody. Před realizací nebude třeba provádět terénní úpravy a výraznější inženýrské zásahy do kanálu. Pro správnou funkci navrhovaného opatření jsou důležité především dva parametry: dostatečná doba zdržení důlní vody ve vápencovém loži, aby se uhličitany těžkých kovů stačily srážet, a dostatečná komunikace vody ve vápencovém loži s atmosférou, aby bylo zajištěno vyrovnávání koncentrací oxidu uhličitého obsaženého v atmosféře a rozpuštěného ve vodě (při rozpuštění uhličitánů ve vodě v kontaktu s atmosférou je část rozpuštěných karbonátových látek, které srážejí těžké kovy, získávána rozpuštěním atmosférického oxidu uhličitého). Pro výpočet objemu a plochy vápencového lože byly použity konzervativní, tj. méně příznivé, hodnoty, zjištěné dynamickými laboratorními zkouškami. Ze získaných údajů vyplývá, že bude potřeba v průměru ošetřit zhruba 3 400 l/hod důlních vod. Na ošetření 1 l syntetické důlní vody byly třeba v laboratorních podmínkách cca 3 kg kalcitického vápence (při náplni kolony 150 g CaCO₃ proteklo zhruba 20 objemů kolony důlní vodou). Pro ošetření 3 400 l důlní vody za hodinu bude třeba 10,2 t kalcitického vápence, což při jeho průměrné hustotě 2,7 g/cm³ představuje objem 3,78 m³.

Městský úřad Stříbro vydal 30. 8. 2016 na základě stanoviska Povodí Vltavy souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru. Vápencové lože bylo vybudováno 3. 11. 2016 s tím, že do konce roku 2017 bude prováděn monitoring účinnosti daného opatření s možností využití získaných poznatků nejen na lokalitě Stříbro, ale i na jiných lokalitách v rámci státního podniku.

První výsledky ukazují, že bude nutné doplnit lože o cca 5 tun jemného vápence frakce 0/4 oproti použité frakci 16/32. Při pokusech byla používána zrnitost cca 3 mm s tím, že v terénních podmínkách je možné použít zrnitost až 3 cm. Hodnota pH vody na výstupu se zvedla pouze o dvě až tři desetiny, na hodnoty okolo 6,6, a pro efektivní vysrážení těžkých kovů je nutné dosáhnout hranice 7,5, kdy účinnost tohoto opatření prudce roste pro všechny sledované kovy rozpuštěné v důlní vodě. V současné době dochází pouze ke snížení koncentrací olovo o 0,5 až 0,75 mg/l ze vstupních hodnot 2,2 až 1,5 mg/l. Tyto výsledky odpovídají zjištěným laboratorním pokusům. V zimních měsících se navíc vlivem nízkých teplot ve vodě rozpuští zhruba dvakrát více oxidu uhličitého než při 25 °C a to mírně ztěžuje posun pH k vyšším hodnotám. Pro funkčnost opatření bude zásadní dosažení zmíněného pH 7,5.

Na závěr se sluší poděkovat městu Stříbro za možnost využít pozemek v majetku města k realizaci pilotního pokusu a vstřícnost během celého procesu přípravy.

Mgr. Petr Brůček, Ph.D.
vedoucí oddělení ekologie
o. z. SUL Příbram

ty další informace. Vzhledem k suchu posledních let se s určitým zpožděním popsaný jev projevil i u důlních vod, a to jejich poklesem a pravděpodobně i zoxidováním částí hornin, které obohatily zbylé vody. Možnosti čištění vod na lokalitě jsou poměrně omezené, prosto-

tantní výchozí složení tak, aby bylo možné jednoznačně identifikovat změny v parametrech a procesy, které jsou za tyto změny zodpovědné. Zjištěné složení zároveň bylo důležité pro přípravu syntetické důlní vody, která sloužila k laboratorním experimentům. Pro inter-

pH k vyšším hodnotám a doplní koncentrace rozpuštěných karbonátových látek tak, že dojde ke snížení koncentrací zinku, olovo a kadmia srážením jejich nerozpustných uhličitánů. U zinku došlo v průběhu deseti dnů ke snížení koncentrace z 11 mg/l na 1 mg/l, u olovo z pů-

din dojde k řádovému snížení koncentrací rozpuštěného olovo, zinku a kadmia na jednu třetinu původní hodnoty. Výsledné koncentrace leží se značnou rezervou pod stanovenými limity.

Výsledky laboratorních experimentů ukazují, že je možné přistoupit k pilotnímu terénnímu ověření navrhovaného postupu úpravy nadlimitních koncentrací těžkých kovů v důlní vodě vytékající ze štol Prokop ve Stříbře a naměřené parametry využít k výpočtu parametrů terénní zkoušky.

Jako nejvhodnější prostor pro umístění vápencového lože se jeví odvodní kanál cca 15 m od výstupu důlních vod v přímém úseku za prvním ohybem. Dané místo se nachází v katastrálním území Stříbro, v obci Stříbro, na parcele číslo 3232, vedené jako koryto vodního toku umělé. Horní pozice vápencového lože by měla být v úrovni hladiny důlních vod v kanále, na konci vápencového lože by měla být umístěna vhodná zábrana tak, aby byla zajištěna geometrická stabilita vápencového lože pro případ přívalových srážek a dalších nepředvídaných událostí. Pro ošetření důlní vody by mělo být zhotoveno vápencové lože o rozměrech cca 5 m x 2,5 m x 0,3 m. Pro realizaci tohoto opatření stačí nasypat kalcitický vápenc příslušné zrnitosti do odvodního kanálu od Prokopské štol v ploše 5 m x 2,5 m ve vrstvě 30 cm, což je v principu hloubka vody v odvodním kanále. Kanál je v toku zarostlý travou, na dně a ve dnovém sedimentu obsahu-

Budování vápencového lože

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

3. ročník střeleckého závodu o putovní pohár

V sobotu 18. března se na střelnici ve Skalici u České Lípy konal 3. ročník střeleckého závodu Putovní pohár ředitele o. z. TÚU Ing. Tomáše Rychtaříka. Na střelnici jsme se sešli v 9 hodin v počtu 27 závodníků. Z toho 10 závodníků byli držitelé zbrojních průkazů a zbývajících 17 závodníků byli střelci „amatéři“, kterým jsme po řádném proškolení zapůjčili svoje zbraně a následně jsme nad nimi zajistili dohled. Letos nám počasí příliší nepřálo, ale chvilkami ani moc nepršelo.

Stříleli jsme dvě disciplíny, mířenou 5 + 20 ran z útočné pušky v ráži 7,62 x 39 mm a mířenou 5 + 20 ran ze služební pistole nebo revolveru. V kategorii žen v disciplíně útočná puška vy-

hrála Dana Janhubová, druhá byla Martina Loužecká a na třetím místě se umístila Jana Jiránková, v disciplíně služební pistole nebo revolver vyhrála Dana Janhubová, druhá byla Martina Loužecká a třetí byla Kateřina Poncarová. V kategorii mužů v disciplíně útočná puška vyhrál Pavel Varga, druhý byl Renda Jech a na třetím místě se umístil Honza Pokorný, v disciplíně služební pistole nebo revolver vyhrál Leoš Novák, druhý byl Zdeněk Plecháč a třetí byl Pavel Varga. Po sečtení výsledků z dlouhé a krátké zbraně jsme konečně zjistili, kdo si odnese putovní pohár ředitele o. z. TÚU pro rok 2017. Celkovým vítězem se stal Zdeněk Plecháč, druhý byl Leoš Novák a třetí místo obsadil Pavel

Stupně vítězů – 1. Zdeněk Plecháč, 2. Leoš Novák
3. Pavel Varga

Varga. Další v pořadí následovali s velmi těsným odstupem a mnohdy opravdu každý jednotlivý bod znamenal jednu příčku v umístění. Někdo musel být i poslední, jmenovat zde nebudu, ale mohu poznamenat, že poslední umístění v kategorii mužů i žen si odnesli alespoň cenu útěchy.

Rád bych poděkoval sportovnímu střeleckému klubu Skalice u České Lípy za pronájem střelnice a pomoc se zajištěním závodu, Vildovi Váľkovi za podporu a fotodokumentaci závodu, všem zúčastněným za dobrou náladu a jejich účast na závodech. Doufám, že se střelecké závody opět vydaří a všichni si to opravdu užili.

4. ročník střeleckého závodu o pohár ředitele o. z. TÚU plánujeme uskutečnit v jarních měsí-

cích roku 2018. Doufám, že účast bude minimálně stejná nebo hojnější a vše dopadne alespoň stejně dobře jako při pořádání letošního ročníku závodu. Dále doufám, že zdravý rozum zvítězí nad snahou některých vrcholných představi-

telů Evropské unie a sportovní střelba nezůstane pouze v našich vzpomínkách.

**Za organizátory závodu
Ing. Pavel Varga
oddělení životního prostředí
o. z. TÚU**

Aděla Nováková
při střelbě z útočné pušky

Vyhlášení výsledků

Z vyprávění pamětníků...

Život v havířině

Ing. Jiří Kubát se narodil 1. 3. 1939 v Dolních Hbitech u Příbrami. V roce 1969, po dokončení studia na Vysoké škole báňské v Ostravě, nastoupil k uranovým dolům. „U uranu“ v oblasti Příbramska a západních Čech působil v různých technických profesích až do důchodového věku a řadu let také jako důchodce.

Ing. Jiří Kubát

Do havířiny jsem vstoupil v roce 1954 studiem na Vyšší průmyslové škole hornické v Příbrami (VPŠH). Měl jsem možnost v sobotu chodit fírat na noční směnu na důl Anna v Březových Horách. Za noční směnu jsme dostávali mzdu 30 Kč.

Po maturitě v roce 1958 jsem dostal umístěnkou do Severočeského hnědouhelného revíru (SHR) v Mostě. Umístěnkou jsem byl vázán pracovat tři roky u podniku, ke kterému jsem byl přidělen. Tam jsem dostal lopatu a vykládal jsem těžký minerál baryt z vagonů pro těžkokapalinové prádlo uhlí. Pro představu, kus barytu o velikosti krabicového vína váží cca 4 kg. Po měsíci této „technické funkce“ mi dali červenou nádražáckou brigádýrku, červený praporek, pištálku a šel jsem spínat na důlní vleče železniční vagony s uhlím.

Tyto radostné chvíle v „technické funkci“ v říjnu 1958 skončily a já jsem rukoval na vojnu na Slovensko, na letisko Tri Duby u Banské Bystrice. Po výcviku jsem dělal palubního mechanika pro výzbroj na stíhačkách MIG 15. Tyto mašiny byly otlučené jako pištálka. Na letisko Tri Duby přišly z ukončené Korejské války v roce 1953. Dva roky uplynuly a já jsem se vracel do SHR.

Po návratu jsem pracoval jako dispečer třídírný uhlí na šachtě a v únoru 1962 jsem byl přeřazen na nově postavenou Ústřední úpravnu uhlí Herkules v Záluží u Mostu do funkce hlavního dispečera národního podniku Doly vítězného února Záluží (DVÚZ). Hlavní dispečer měl na starosti těžbu na jednotlivých hlubinných a povrchových dolech podniku. Musel pravidelně fírat na všech dolech, mít výcvik báňského záchranáře na Hlavní báňské záchrané stanici v Mostě a musel znát havarijní plány dolů. Fíral jsem proto na hlubinných dolech Julius III, Nejedlý, Centrum, Vítězný únor, Pluto, Kohinoor a na povrchových dolech (oprárech) Ležáky, Vrbenský, Obránců míru a Československé armády.

V letech 1963–1969 jsem studoval při zaměstnání na Vysoké škole báňské v Ostravě, fakultě Hornicko-geologické, obor Hlubinné dobývání ložisek. Diplomovou práci na téma Alternativní řešení postupu porubní fronty v IX. poli dolu Kohinoor jsem dělal na dole Kohinoor v Mariánských Radčicích.

Dostaly se mi do rukou noviny Uranových dolů Příbram (UD Příbram), ve kterých doly dělaly nábor techniků a horníků do podzemí. Jednal jsem s podnikovým ředitelem DVÚZ o možnosti ukončit pracovní poměr na DVÚZ. Odmítl s tím, že jsem studoval na stipendium. Za několik dní mi ředitel sdělil, že mě může uvolnit, a to bez náhrady stipendia. Tomuto šťastnému rozhodnutí nahrála skutečnost, že po roce 1968 byly sloučovány hlubinné doly a báňských techniků byl dostatek. Promoval jsem v Ostravě 8. července 1969 a 15. srpna 1969 už jsem nastoupil na UD Příbram.

Nastoupil jsem v Jeruzalémě na důl II, š. č. 9, k závodnímu Ing. Čížkovi. A hned došlo ke střetu. On požadoval, abych šel štajgrovat. Já jsem chtěl jít dělat lamače, protože podmínky v podzemí na uhlí a na uranu se nedaly srovnávat. Na uhlí elektrická vrtačka vážila 8 kg, na uranu 30 kg, na uhlí se používaly pásy a dopravníky, na uranu bagry a důlní vozy apod. Závodní zavolal naddůlního, vedoucího 25. úseku, Milana Suka, aby mi trochu srovnal hřebínek.

Naddůlní mě přidělil do party hlavního předáka Miloše Prudkého na razbu sledných chodeb. Miloš Prudký v roce 1956 působil v kolektivu rychlorazičů, kteří vytvořili světový rekord 1021,3 m v měsíčním postupu při razbě překopu na š. č. 6 na Brodě. Takže neznal, co je to si odpocinout. V partě však byli správní chlapi, tak mi pomohli a naučili mě všechny operace. Předák mi řekl, abych do šachty nenosil zásnubní a snubní prsten, že mi může vrtací tyč utrhnout prst. Tak jsem si je sundal a už je 48 let hledám.

Dva měsíce jsem pracoval na dobývce a na razbě komína. V roce 1970 jsem začal štajgrovat na 25. úseku a po půl roce jsem dělal inženýra úseku (zástupce naddůlního). Od ledna 1972 jsem byl jmenován naddůlním na tomto 21. úseku. Od ledna 1973 jsem byl přeřazen na 23. úsek na š. č. 21 na Hájích jako naddůlní. Ani jsem se nestal rozkoukat a ve 4. čtvrtletí jsem byl převeden na š. č. 9 do funkce provozního inženýra dolu, jako zástupce hlavního inženýra dolu II, prima chlapa Ing. Milana Maňovského. V dubnu 1976 jsem byl přeřazen na důl IV, š. č. 19 a 11 A (Bytíz), zase do funkce provozního inženýra dolu.

V květnu 1977 přijel na š. č. 19 generální ředitel koncernu Československého uranového průmyslu (ČSUP) a jako samozřejmost mi oznámil, že 1. 9. 1977 nastupuji na Uranové doly Západní Čechy (UDZČ) v Zadním Chodově do funkce technicko-výrobního náměstka (TVN) a statutárního zástupce ředitele koncernového podniku. Stávající technicko-výrobní náměstek, Ing. Maňovský, měl být jmenován ředitelem koncernového podniku UZČ.

Jediné, co jsem věděl o kolektivu na ředitelství UZČ, byla kolegiální informace od pracovníků generálního ředitelství ČSUP, kteří dříve pracovali na ředitelství UZČ, že každý, kdo přijde mezi ně cizí, zejména z Příbrami, je v jejich kolektivu jako vřed v organismu, který se musí odstranit. Můj závodní na UD Příbram mi vysvětlil, jak postupovat proti otevřené opozici, říkal tomu žampionová politika.

„Nech je, ať vystrčí proti tobě hlavičky jako žampiony, pak udeřej ŠMIK, a je po opozici“.

Tak jsem 1. 9. 1977 zabouchal na bránu západočeskému uranu v Zadním Chodově a nastoupil jsem na pozici odborného asistenta ředitele koncernového podniku UZČ, pana J. Šimla. Od 1. 12. 1977 mě ředitel pověřil zastupováním TVN se všemi právy a povinnostmi. TVN Ing. Maňovský byl na stáži pro funkci ředitele podniku a po návratu mě už jako nově jmenovaný ředitel podniku jmenoval od 1. 11. 1978 technicko-výrobním náměstkem a zástupcem ředitele.

Koncernový podnik UZČ zaměstnával 2500 pracovníků na š. č. 3, š. Dyleň, š. Vítkov II, š. Okrouhlá Radouň u Jindřichova Hradce a Závodě výstavby a dopravy v Chodové Planě a v Ostrově nad Ohří. Na útvaru TVN jsem měl 13 oddělení včetně Báňské záchrané stanice.

Šachta č. 3 byla ve velmi špatném technickém stavu. Ing. Maňovský ještě ve funkci TVN už připravil řešení, tak jsem mohl pokračovat.

Nejprve bylo nutné provést rekonstrukci výztuže a výstroje jámy č. 3. Ale kým? Na celém báňském podniku UZČ nebyla jediná

osádka, která by tuto náročnou rekonstrukci provedla. Jednal jsem proto s UD Příbram, š. č. 19, aby mi půjčili osádku hlubinařů Karla Hamáčka, která mi hloubila jámu č. 19, když jsem byl na této šachtě ve funkci provozního inženýra dolu. Do měsíce Karel se svým orchestrem nastoupil a spustil koncert, že se všichni domorodci divili. Rekonstrukci provedli v termínu a kvalitně.

Nato jsme zahájili hloubení jámy č. 12, přestavbu těžního stroje na tyristorové řízení a výstavbu čerpacího a větracího systému dolu. A aby toho nebylo málo, vypukl v dole požár a důl najel na plný provoz téměř po třech měsících.

Na šachtě Dyleň jsme vyřešili dosah těžního stroje do větších hloubek, kde bylo kvalitní zrudnění, přece ho tam nenecháme. Šachta byla za hraničními dráty se SRN a na šachtu se jezdilo jedině s eskortou pohraničnicků.

Na šachtě Vítkov II musela být posunuta celá těžní věž do osy jámy, protože těžní klece nejezdily v ose, a byla provedena přibírka komína Kočov na profil jámy a osazeno výtahové zařízení 2. únikové cesty z dolu.

Na šachtě Okrouhlá Radouň jsme hloubili novou větrací jámu Kubalov, 2. únikovou cestu z dolu.

Pro závod Výstavby a dopravy (ZVD) byly postaveny nové strojní a montážní dílny a dílny v Chodové Planě. Závod byl přestěhován z Ostrova nad Ohří a v Ostrově zůstala jen licenční výroba spaloven pro loď do SSSR. Závod stavěl odkaliště pro novou Chemickou úpravnu v Hamru.

V rámci investiční výstavby bytů bylo postaveno sídliště VORA v Mariánských Lázních a sídliště VAJGAR v Nové Včelnici pro zaměstnance dolu Okrouhlá Radouň.

V roce 1979 jsem byl zvolen členem předsednictva OV KSČ v Tachově (odmítněte to straně a vládě), a to už opozice naznačovala, že můžu ohrozit židli našeho ředitele a že mě na to na OV KSČ připravují. A aby těch radostí nebylo málo a aby opozice dostala pro svoje intriky novou municí, dostal jsem v prosinci 1979 od generálního ředitele ČSUP jako dárek pod stromeček dopis ve znění: „Vážený souduhu, na základě Vaší politické angažovanosti (...) jste byl navržen do kádrových rezerv pro funkce ředitelů koncernových podniků ČSUP.“ Úvodní seminář se konal ve dnech 11. 2.–12. 2. 1980 v Rezortním vzdělávacím středisku Federálního ministerstva paliv a energetiky v Havířově. Vždycky jsem si říkal, že fírat a řešit technické problémy, to je můj svět. Ale ředitelská židle, to byla meta, které jsem nikdy nechtěl dosáhnout.

Po úvodním semináři, vědom si toho, že si zabouchnu vrata v celém ČSUP, jsem požádal generálního ředitele ČSUP o vyjmutí z kádrových rezerv, protože na semináři se mnou bylo 14 chlapů z uhlí a energetiky a já sám z uranu. To věštilo, že se připravuje v ČSUP na některém báňském podniku kádrová změna. A to jsem ještě nevěděl, že pravda není daleko. Generální ředitel mé žádosti vyhověl. Celých 34 let jsem nevěděl, co se na mě v roce 1980 chystalo.

Po letech, od roku 1994, jsme se v Příbrami s generálním ředitelem, už oba jako důchodci, potkávali. On mi nabídl tykání, ale nikdy se ani slovem nezmínil o situaci z roku 1980. Na konci roku 2014 jsem mu přál k novému roku a on mi řekl, že má nemoc z povolání. Teprve nyní po 34 letech mi sám řekl, že jsem měl jít v polovině roku 1982 do funkce ředitele koncernového podniku na Uranové doly Hamr.

Ale to už jsem předběhl děj několika desetiletí. Zatím jsem ještě na UZČ ve funkci TVN. Začátkem roku 1982 jsem byl rozhodnut ukončit pětiletý turnus na UZČ a vrátit se na Příbramsko. Generální ředitel ČSUP souhlasil s mým skončením ve funkci TVN, ale měl podmínku, že si musím za sebe najít náhradu. Navrhl jsem hlavního inženýra z dolu Okrouhlá Radouň Ing. Z. Majera a podmínka byla

Rekonstrukce jídelny na o. z. SUL

Státní podnik DIAMO, o. z. Správa uranových ložisek Příbram zajišťuje prostřednictvím společnosti STAVUS, a. s., stravování svých zaměstnanců v budově ředitelství na ulici 28. října 184, Příbram VII (dříve Generální ředitelství ČSÚP). Prostory jídelny jsou

umístěny v části budovy C a je do nich umožněn přístup veřejnosti. Tyto prostory včetně vybavení pocházely ze začátku 60. let minulého století a již nevyhovovaly standardnímu vybavení pro závodní stravování současné doby.

Vedení o. z. SUL rozhodlo o celkové

opravě prostor pro stravovací zařízení včetně nákupu moderního hygienického vybavení. Nákupem vybavení se zlepšil komfort při dovozu a výdeji obědů, které společnost STAVUS, a. s., dováží z kuchyně v areálu DAS. Neméně důležitým cílem opravy bylo zkvalitnit prostředí stravovacího zařízení jak pro zaměstnance o. z. SUL, tak i pro veřejnost.

Termín rekonstrukce byl vybrán s ohledem na rozhodnutí, že opravy zajistí zaměstnanci vlastními silami v období, kdy se ještě nerozběhly práce v terénu. Opravy byly zahájeny 1. února 2017 s tím, že otevření stravovacího zařízení bylo naplánováno na 6. března 2017. V současné době jsou nově opravené prostory již plně v provozu. Provozovatelem stravovacího zařízení je i nadále společnost STAVUS, a. s., a to ve stejném režimu jako před rekonstrukcí.

Lubomír Lhota
náměstek ředitele o. z. pro ekonomiku a personalistiku, o. z. SUL

Studenti navštívili oblast likvidace následků chemické těžby uranu ve Stráži pod Ralskem

Zhruba 60 studentů z Česka a Německa se vydalo na cestu za energetickými zdroji. V rámci svého programu navštívili těžbu hnědého uhlí v Bilině, uhelnou elektrárnu Ledvice i likvidaci chemické uranové těžby ve Stráži pod Ralskem. Právě do Stráže pod Ralskem se vydali na začátku své exkurze. O návštěvě areálu státního podniku DIAMO píše jedna ze studentek, Ester Jančaříková.

V úterý 28. 3. 2017 jsme se v rámci výjezdu zabývajících se energetickými zdroji vypravili do Stráže pod Ralskem. Vzhledem k tomu, že na tomto výjezdu spolupracujeme s technickou školou

z Německa, byly pro nás po příjezdu připraveny přednášky v češtině a v angličtině. Protože jsem chtěla výkladu rozumět, rozhodla jsem se pro výklad v češtině. Později jsem se dozvěděla, že i anglické přednášky bylo rozumět velmi dobře. Auty jsme jeli do částečně přírodně rekultivované oblasti areálu a dojeli jsme až na místo, kde v minulosti probíhala chemická těžba a kde byl silný roztok kyseliny sirové pod velkým tlakem vhnán do podzemí. Vrt, u kterého jsme stáli, vedl do hloubky neuvěřitelných 240 m a procházel několika typy podloží. U chemické těžby je důležité se dostat pod nepro-

pustnou vrstvu horniny, aby se vtlačené kyselé roztoky nemohly dostat na povrch nebo do podzemní vody.

Poté, co jsme si vrt náležitě prohlédli, jsme se odjeli podívat na místo, kde se vytěžený uran zpracovává. Nejvíce nás zaujala fáze tzv. sorpční kolony, kde výluh prochází obrovskými nádobami plně naplněnými kuličkami zhruba o velikosti kaviáru (pozn. red.: tzv. ionexem) s cílem zachytit uran rozpuštěný ve zbytkovém technologickém roztoku.

Myslím, že celá exkurze byla velmi povedená. Pan průvodce byl velmi vstřícný. Po celém areálu jsme mohli

vytvářet fotky a videa a na všechny zvládnuté otázky, v češtině i angličtině, jsme dostali odpověď. Jsem ráda, že jsme mohli prostor areálu navštívit a dozvědět se o jednom ze způsobů získávání energie potřebné k našemu každodennímu fungování trochu více.

Ester Jančaříková
studentka Gymnázia Přírodní škola, o. p. s.

Poz. red.: Studenti v rámci své exkurze na o. z. TÚU za doprovodu

Ing. Vojtěcha Vokála a Ing. Jiřího Charvátka postupně navštívili vyluhovací pole, Chemickou stanici (CHS I), Stanici likvidace kyselých roztoků (SLKR I) a Neutralizační a dekontaminační stanici matečných louhů (NDS ML). Seznámili se s principem chemické těžby uranu, která zde v minulosti probíhala, ale především s procesy probíhajícími na navštívených provozech v současné době, v rámci sanace cenomanské a tuřonské zvodně.

Vyšla kniha Dějiny českých měst – Příbram

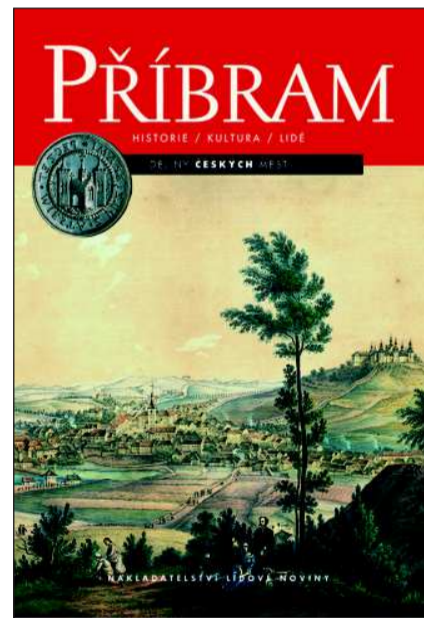
Dne 8. března 2017 byla vydána kniha Dějiny českých měst – Příbram. Kniha, kterou napsala Věra Smolová a kolektiv, obsahuje 704 stran zajímavých informací o městě Příbrami, jeho historii, kultuře a významných osobnostech a je doplněna mnoha barevnými i černobílými fotografiemi a obrázky. Pro vznik této knihy byla použita také vybraná díla ze sbírek Archivu DIAMO Příbram, a to Artnerova mapa vodního hospodářství z roku 1750, Rukopis hormistra Jana Antonína Alise z roku 1773, Březové Hory před rokem 1843 a Mapa Karlo-Boromejské štoly vyhotovená Janem Christianem Fischerem roku 1726 s vyobrazením Příbrami a Svaté Hory focená Pavlem Šáchou.

Jak je uvedeno v anotaci knihy, Příbram byla během své písemně doložené existence (od roku 1216) téměř 500 let zároveň centrem dolování, a to stříbrné, železné a nakonec i uranové rudy. Díky těžbě stříbra a doprovodných kovů se ně-

kdější (arci)biskupská Příbram stala roku 1579 královským horním městem. V jejím těsném sousedství vznikla středověká hornická osada Březové Hory, která se od poloviny 19. století osamostatňovala. Roku 1897 se i Březové Hory staly královským horním městem, se začátkem roku 1953 byly opět spojeny s Příbramí.

Již roku 1406 je nad městem doložena hora Svaté Marie. Z tamější kaple se po jejím předání jezuitskému řádu roku 1647 stalo nejznámější poutní místo Čech, které přispělo ke všeobecné známosti Příbrami, zvané až do 20. století pro koncentraci obecných a středních škol a dokonce i Vysoké školy báňské Podbrdskými Aténami.

Knihu vydalo NLN, s. r. o., Nakladatelství Lidové noviny, a je možné ji vyhledat pod číselným kódem ISBN 978-80-7422-489-8.

Z vyprávění pamětníků...

Život v havířině

DOKONČENÍ ZE STR. 3

splněna. Nutno říci, že za mého pětiletého působení ve funkci TVN splnil podnik všechny ukazatele výroby. V roce 1980 a 1981 jsem byl na služební cestě v atomové elektrárně Bělojarská v SSSR.

Jednal jsem s podnikovým ředitelem Rudných dolů Příbram (RD Příbram) a ten mi dal příslib, že 2. 1. 1983 mohu nastoupit. To byl po dlouhé době zase kousek štěstí.

V létě roku 1982 za mnou přijel předseda Českého báňského úřadu v Praze (ČBÚ) Ing. V. Zika se svým náměstkem Ing. Romanem Makariusem, mým spolužákem z průmyslovky. Nabídl mi, abych nastoupil na ČBÚ do Prahy. Já jsem byl rád, že budeme s rodinou zase na Příbramsku, tak jsem nabídku s díky odmítl.

V lednu 1983 jsem nastoupil do funkce vedoucího výrobního oddělení na ředitelství Rudných dolů Příbram. RD Příbram měly 11 závodů

po celých Čechách s činnostmi těžba a úprava zlata, českých granátů, polymetalických rud, vápenců a grafitů, ražba kolektorů v Praze, výroba ocelových hal (dnešní HALEX), výroba HAKI lešení, výroba vápenopiskových cihel, ražby průzkumných štol.

Před rokem 1989 jsem měl červenou knížku, tak jsem byl v roce 1991 odvolán z funkce vedoucího oddělení. To už se doly ale zavíraly a já jsem do konce roku 1992 dělal inspektora pro likvidaci dolů.

Začátkem roku 1993 jsem nastoupil jako těžmistr na ražbu Podzemního zásobníku plynu na š. č. 16 bez obav, že budu zase nějaká kádrová rezerva. A to už jsem měl do důchodu jen 14 měsíců.

V průběhu roku jsem přešel k firmě IDOS Praha, spol. s r. o., se sídlem na š. č. 16, do funkce vedoucího investic a životního prostředí. Ve spolupráci s kolegou Ing. Láďou Kramářem jsem stavěl provozní objekty a technologická zařízení ke zneškodňování nebezpečných odpadů. Na š. č. 16 je od roku 2000 stále v provozu technologie na zneškodňování polychlorovaných bifenylů (PCB) a na š. č. 19 je od roku 1999 stále v provozu zařízení na odstraňování nebezpečné vlastnosti – infekčnosti – v odpadech ze zdravotnických zařízení. Obě zařízení pracují na základě termického procesu, bez spalování.

Zde jsem mohl uplatnit v plném rozsahu Osvědčení odborné způsobilosti, vydané MZP a Ministerstvem zdravotnictví ČR, ke zpra-

cování dokumentací a posudků pro proces EIA a dekretem Krajského soudu v Praze jsem byl jmenován soudním znalcem. Tyto činnosti jsem vykonával po dobu 20 roků.

V roce 1994 jsem dostal důchod, ale pracoval jsem ještě 21 roků v důchodu, až do 31. 12. 2015. V roce 2004 jsem přešel z firmy IDOS Praha, spol. s r. o., na DIAMO, s. p., o. z. Správa uranových ložisek Příbram, do funkce pracovníka Oddělení technického a investic. Zajišťoval jsem investiční stavby v oblasti Příbrami, včetně ČDV II v Dubenci.

Od 1. 1. 2016 jsem důchodce na plný úvazek.

Ing. Jiří Kubát
(redakčně upraveno)

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
Máchova 201, 471 27 Stráž p. R.
Redakce: Ing. Gabriela Uradníková
e-mail: uradnikova@diamo.cz,
tel.: 487 892 007

Propagace a komunikace:
Ing. Pavlína Sachová, Ph.D.
e-mail: sachova@diamo.cz,
tel.: 487 892 077

Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO
Texty: redakce DIAMO,
není-li uvedeno jinak